

قانون حقوق و امتیازات معلولین فصل اول احکام عمومی

مبني

ماده اول:

این قانون به تاسی از حکم ماده پنجاه و سوم قانون اساسی افغانستان به منظور حمایت اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، تعلیمی، تربیتی، تفریحی و ورزشی و بازتوانی معلولین (اعم از زن، مرد و طفل) جهت سهم گیری فعال شان در جامعه و تأمین حقوق و امتیازات آنها، وضع گردیده است.

اصطلاحات

ماده دوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:
1- معلول: شخصی است که بنابر ضایعه جسمی، حسی، ذهنی و روانی یا توأم، به تشخیص کمیسیون صحت، سلامت و کار آیی خود را

د معلولینو د حقوقو او امتیازونو قانون لومړی فصل عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د دري پنځوسمې مادې د حکم پر بنسټ، په ټولنه کې د فعالې ونډې اخیستنې لپاره د معلولينو (سره له د بڼخې، نر او ماشوم) د اقتصادي، ټولنيز، سياسي، فرهنگي، بڼونيز، روزنيز، تفریحي او ورزشي بیا توانموندني او دهغوی د حقوقو او امتیازونو د تأمینولو په منظور وضع شوی دی.

اصطلاحگاني

دوه یمه ماده:

لاندې اصطلاحگاني په دې قانون کې لاندې مفاهیم افاده کوي:

۱- معلول: هغه شخص دی چې د جسمي، حسي، ذهني او رواني یا گډو ضایعي پر بناء د

رسمي جریده

15/6/1389 کمیسیون په

طوری از دست بدهد که موجب
کاهش توانمندی اودر عرصه
های

تشخیص سره، خپله سلامتیا او
کاري توان داسي له لاسه
ورکړي چي په ټولنيز او
اقتصادي ډگرکي دهغه د
توانمندی د لږېدو موجب شي.

اجتماعی و اقتصادی گردد.
2- معلول کلی: شخصی
است که درجه معلولیت یا
کاهش توانمندی وی از طرف
کمیسیون صحی تثبیت
معلولیت، بالاتر از (60)
فیصد تثبیت
شده باشد.

۲- کلي معلول: هغه شخص دی
چي د هغه د معلولیت یا د
توانمندی د لږېدو درجه د
معلولیت د تثبیت د روغتیايي
کمیسیون لخوا په سلو کي له
(۶۰) څخه پورته تثبیت شوي
وي.

3- معلول قسمی دایمی:
شخصی است که درجه
معلولیت یا کاهش توانمندی
وی از طرف کمیسیون صحی
تثبیت معلولیت، حسب احوال
از (30) الی (60) فیصد
تثبیت شده باشد.

۳- دایمي قسمي معلول: هغه
شخص دی چي د هغه د
معلولیت یا د توانمندی د
لږېدو درجه د
معلولیت د تثبیت د روغتیايي
کمیسیون لخوا د احوالو سره
سم په سلو کي له (۳۰) څخه
تر (۶۰) پوري تثبیت شوي
وي.

حمایت از معلولین

ماده سوم:

وزارت کار و امور اجتماعی،
شهادا و معلولین به همکاری
ادارات ذیربط، زمینه حمایت
اجتماعی و بازتوانی معلولین را
جهت
سهم گیری فعال شان در جامعه
مطابق احکام این قانون فراهم
می نماید.

له معلولينو څخه ملاتړ

درېيمه ماده:

د کار او ټولنيزو چارو،
شهيدانو او معلولينو وزارت د
اړوندو ادارو په همکاري د دې
قانون د حکمونو مطابق،
معلولينو ته په ټولنه کي د

فصل دوم

رسمي جریده

قانوني وکيل اخیستني لپاره د
اقتصادی او ټولنیز او
توانموندني د ملاتړ زمينه
برابروي.

دوه یم فصل
د معلولينو حقوق او
امتیازونه

مالي مرسته

څلورمه ماده:

هغه اشخاص چي ددي قانون د
حکمونو مطابق د معلولیت د
تثبیت د روغتیايي کمیسیون
لخوا، معلول تثبیت کيږي، د
معلولیت د تثبیت له نېټې څخه
یواځې د یوه ځل لپاره په لاندې
ترتیب سره د
مالي مرستې مستحق پېژندل
کيږي:

۱- نظامي منسوبین اود دولتي
، گډو او خصوصي ادارو
کارکوونکي د (۱۰) میاشتني
معاش (مزد) معادل، له اجزاوو
او د هغه د ضمیمو سره د
وروستي میاشتني معاش پر
بنسټ .

۲- له رتبې یا درجې پرته
اشخاص او هغه اشخاص چي
ثابت معاش ونلري او یا د
معاش لرونکي نه وي د ملکي

مسلسل نمبر (1037)
حقوق و امتیازات

معلولين

مساعدت مالی

ماده چهارم:

اشخاصی که مطابق احکام این
قانون از طرف کمیسیون صحی
تثبیت معلولیت، معلول تثبیت
می گردند، از تاریخ تثبیت
معلولیت صرف برای یک
مرتبه به به ترتیب
ذیل مستحق مساعدت مالی
شناخته می شوند :

1- منسوبین نظامی و کارکنان
ادارات دولتی ، مختلط
وخصوصی معادل (10) ماهه
معاش (مزد) به اساس آخرین
معاش ماهوار با اجزاء
و ضمائم آن.

2- اشخاص بدون رتبه یا
درجه و اشخاصی که معاش
ثابت
نداشته و یا بدون معاش باشند،
پنج ماهه معاش (مزد) قدم اول
بست هشتم قانون کارکنان
خدمات ملکی.

تثبیت معلولیت

ماده پنجم:

(1) معلولیت شخص از طرف
کمیسیون صحی تثبیت

رسمي جریده

معلومات، طبق مقررہ مربوط (میسلسلہ نمبر 1037)

در فورم (م 11) ضمیمہ شماره (۲) این قانون تثبیت می گردد.

(2) شخصی که در اثر جراحت معلول می گردد، بعد از تداوی یا سپری نمودن دوره مراقبت و معاینات صحی، جهت تثبیت معلولیت به کمیسیون صحی تثبیت معلولیت مندرج این قانون معرفی می شود.

کمیسیون صحی تثبیت

معلولیت

ماده ششم:

(1) کمیسیون صحی تثبیت معلولیت، در مرکز متشکل است از:

- 1- متخصص طبی وزارت صحت عامه به حیث رئیس.
- 2- متخصص طبی وزارت دفاع ملی به حیث عضو.
- 3- متخصص طبی وزارت امور داخله به حیث عضو.
- 4- متخصص طبی ریاست عمومی امنیت ملی به حیث عضو.
- 5- نماینده مسلکی وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین به حیث عضو.

معلومات، طبق مقررہ مربوط (میسلسلہ نمبر 1037)

در فورم (م 11) ضمیمہ شماره (۲) این قانون تثبیت می گردد.

(1) د شخص معلولیت، د معلولیت د تثبیت د روغتیایی کمیسیون لخوا، د اړوندې مقرري مطابق د دې قانون د (2) گڼې ضمیمې په (م ۱۱) فورم کې تثبیتېږي.

(۲) هغه شخص چې د تپ له امله معلولېږي، له درملني یا د څارني د دورې او روغتیايي کتنوله تېرولو وروسته د معلولیت د تثبیتولو لپاره په دې قانون کې درج شوي روغتیايي کمیسیون ته ورپېژندل کېږي.

د معلولیت د تثبیت

روغتیایی کمیسیون

شپږمه ماده:

(۱) د معلولیت د تثبیت روغتیایی کمیسیون په مرکز کې جوړ دی له:

- ۱- د عامې روغتیا وزارت طبي متخصص د رئیس په توگه.

رسمي جریده

389/6/15 آفای وزارت طبي (2) کمیسیون صحتی تثبیت (1037)

معلولیت در ولایات متشکل از نمایندگان ذیصلاح ادارات مندرج فقره (1) این ماده می باشد.

حقوق و امتیازات

ماده هفتم:

اشخاص ذیل از حقوق و امتیازات این قانون مستفید شده می توانند:

1- شخصی که به خاطر اعلاء کلمة الله و دفاع از استقلال و آزادی کشور در دوران جهاد معلول گردیده باشد.

2- شخصی که در جریان جنگ ها و درگیری های مسلحانه سه دهه اخیر، معلول شده باشد.

3- شخصی که به خاطر دفاع از تمامیت ارضی کشور و حراست از حاکمیت قانون، حین انجام خدمت بالفعل یا به ارتباط و وظیفه دولتی، معلول شده باشد.

4- شخصی که به اثر اعمال تروریستی و ضددولتی از قبیل فیر سلاح های ثقیله و خفیفه، و یا فیر سلاح نیروهای دولتی

متخصص د غری په توگه.

3- د کورنیو چارو وزارت طبي متخصص د غری په توگه.

4- د ملي امنیت د لوی ریاست طبي متخصص د غری په توگه.

5- د کار او ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو د وزارت مسلکي استازی د غری په توگه.

(2) په ولایتونو کې د معلولیت د تثبیت روغتیايي کمیسیون، د دې مادې په (1) فقره کې د درج شویو ادارو له واکمنو استازو څخه جوړ دی.

حقوق او امتیازونه

اوومه ماده:

لاندې اشخاص د دې قانون د حقوقو او امتیازونو څخه برخمن کیدای شي:

1- هغه کس چه د اعلاء کلمة الله او د وطن د آزادي نه د دفاع په منظور د جهاد په دور ککي معلول شوي وي .

2- هغه کس چي دريو لسيزو وسلوالو جنگونو او نښتو په اثر معلول شوی وي.

رسمي جريده

389/6/15 د کيس چي د معلول شده باشند (ميسل نمبر 1037)

معاش معلول

ماده هشتم:

(1) اشخاص مندرج ماده هفتم اين قانون که معلول کلی تثبيت گرديده اند، به ترتيب ذيل مستحق معاش شناخته می شوند:

1- منسوبين نظامي و کارکنان ادارات دولتي و مختلط (35) فيصد معاش (مزد) آخرين معاش ماهوار با اجزاء و ضمايم، بدون در نظر داشت مدت خدمت.

2- اشخاص بدون رتبه يا درجه و اشخاصي که معاش ثابت نداشته ويا بدون معاش باشند ، ماهوار مستحق (30) فيصد معاش قدم اول بست هشتم قـانون کارکنان خدمات ملکی شناخته می شوند .

(2) اشخاصي که توسط کميسيون صحي تثبيت معلوليت، معلول قسمي تثبيت گرديده اند، حسب احوال مستحق نصف معاش مندرج اجزای فقره (1) اين ماده شناخته می شوند.

بالفعل خدمت په دوره يا د دولتي دندې د ترسره کولو په وخت کي د قانون د حاکميت او د هېـــــــــــــــــــــــــــــــــــــود د حکمني بشپړتيا نه د دفاع په خاطر او يا د دولتي دندې په اړه

معلول شوی وي.

۴- هغه شخص چي د تروريستي عملونو او دولتي ضد عملونو لکه د ثقيله او خفيفه وسلو د پزو او يا د دولتي ځواکونو د وسلو د پزو په اثر معلول شوی وي.

د معلول معاش

اتمه ماده:

(۱) د دې قانون په اوومه ماده کي درج شوي اشخاص چي کلي معلول تثبیتيږي، د معلوليت د تثبیت له نېټې څخه په لاندي ترتيب سره د معاش مستحق پېژندل کيږي:

۱- نظامي منسوبين او د دولتي او گډو ادارو کارکوونکي د خدمت د مودې له په پام کي نيولو پرته له اجزاوو او ضمايموسره د وروستي مياشتني معاش (مزد) په سلوکي (35).

رسمي جریده

389/6/15 389/6/15 389/6/15
مسلېل نمبر (1037)
(3) در صورتی که حقوق

تقاعد اشخاص مندرج
فقره (2) این ماده
بیشتر از نصف معاش مندرج
فقره (1) این ماده باشد،
می توانند تقاعد خویش را
مطالبه نمایند.

وفات معلول

ماده نهم:

(1) هرگاه معلول با سابقه
کار رسمی وفات نماید، معاش
معلولیت به حیث حقوق تقاعد
بدون وضع سهمیه متوفی،
برای بازماندگان وی پرداخته
می شود.

(2) باز ماندگان معلول متوفی
به مفهوم این قانون عبارتند
از:

1- زوج، زوجه، دختر بدون
شوهر، پسری که سن هجده
سالگی را تکمیل نکرده،
معلول یا مصروف تعلیم یا
تحصیل و یا انجام خدمت
مکلفیت عمومی عسکری
باشد.

2- پدر، مادر، خواهر بدون
شوهر، برادری که سن هجده
سالگی را تکمیل نکرده،
معلول یا مصروف تعلیم یا
تحصیل و یا انجام خدمت

اشخاص او هغه اشخاص چې
ثابت معاش ونلري او يا د
معاش نه لرونکي وي، هره
مياشتت د ملکي
خدمتونودکارکونکو د قانون د
اتم بست د لومړي قدم د معاش
په سلوکي (30) مستحق گنل
کيږي .

(۲) هغه اشخاص چې د
معلولیت د تثبیت د روغتیایی
کمیسیون لخوا، قسمي معلول
تثبیتيږي، د احوالو سره سم د
دې مادې د (۱) فقرې په
اجزاوو کې د درج شوي معاش
د نیمایي مستحق
پېژندل کيږي.

(3) په هغه صورت کې چې
ددې مادې په دوه یمه فقره کې
د درج شويو اشخاصو د تقاعد
حقوق ددې مادې په (1) فقرې
کې د درج شوي معاش له
نیمایي څخه زیات وي، کولی
شي خپل تقاعد وغواړي.

د معلول مړینه

نهمه ماده:

(۱) که چېرې د رسمي کار
سابقه لرونکی معلول مړ شي،
د معلولیت معاش د تقاعد د
حقوقو په توګه د متوفی د

رسمي جریده

15/6/389 آءه وضع مڪلفيت عمومي نمبر (1037)

باشد، مشروط بر اينڪه معلول قبل از وفات متڪفل معيشت آنها بوده باشد.

3- طفل صلبى معلول كه بعد از فوت وى از زوجه حامله او تولد شود.

(3) تثبیت بازماندگان معلول توسط وثيقه شرعى صورت مى گيرد.

حقوق و امتيازات معلولين

ثبت ناشده

ماده دهم :

آنچه از مجاهدين و اشخاصى كه از 7 ثور 1357 به بعد معلول و معلوليت آنها از طرف مراجع ذيصلاح وقت تثبیت نگردیده و نظر به شرايط زمان كارت معلوليت برای شان توزيع نشده باشد، از تاريخ انفاذ اين قانون مستحق حقوق و امتيازات معلوليت بوده، شرايط تثبیت معلوليت و پرداخت حقوق و امتيازات آنها حسب احوال طبق طرز العمل جداگانه كه از طرف وزارت ماليه و وزارت كار و امور اجتماعى، شهدا و معلولين ترتيب مى شود، تنظيم

كولو پرته د هغه پاتي كسانو ته وركول كيروي.

(۲) د دى قانون په مفهوم د متوفي معلول پاتي كسان عبارت دي له:

۱- زوج ، زوجه، بي مېړه لور، هغه زوى چې د اتلس كلنى سن يي نه وي بشپړ كړى، معلول يا په تعليم يا تحصيل او يا د عسكري عمومي مڪلفيت د خدمت په ترسره كولو بوخت وي.

۲- پلار، مور، بي مېړه خور، هغه ورور چې د اتلس كلنى سن يي نه وي بشپړ كړى، معلول يا په تعليم يا تحصيل او يا د عسكري عمومي مڪلفيت د خدمت په ترسره كولو بوخت وي، په دې شرط چې معلول له مړينې د مخه د هغوى د معيشت متكفل وي.

۳- د معلول صلبى طفل چې د هغه له مړينې وروسته د هغه له حاملې پنځې څخه وزېږېږي.

(۳) د معلول د پاتي كسانو تثبیت د شرعى وثيقي

رسمي جریده

پاڻي ولسٽي ۽ ٻيا قانون ۱۳۸۹/۶/۱۵ صورت مومي. مسلسل نمبر (1037) مي گرڊ.

د نه ثبت شويو معلولينو

حقوق او امتيازونه

لسمه ماده:

هغه شمير مجاهدين او نور اشخاص چي د 1357 کال دثور د مياشتي د 7 ني تي نه وروسته معلول او د هغوي معلوليت د وخت د صلاحيت لرونکو مراجعو له خوا تثبيت شوي نه وي او د وخت د شرايطو په اثر ورته د معلوليت کارت نه وي توزيع شوي ، ددي قانون د انفاذ له ني تي څخه دحقوقو او امتيازونو مستحق دي او د معلوليت د تثبيت شرايط او دهغوي دحقوقو او امتيازونو ورکول له احوالو سره سم د خانگري کړنلاري مطابق چي د ماليي وزارت اوکار او ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو د وزارت لخوا ترتيب کي پري، تنظيمي پري .

د معاش قطع کي دل

يوولسمه ماده:

(1) د معلول معاش په لاندې

حالاتو کي قطع کي پري:

۱- د هېواد دايمي پرېښودل.

قطع معاش

ماده يازدهم:

(1) معاش معلول در حالات

آتي قطع مي گرڊد:

1- ترک دائمي کشور.

2- ترک تابعيت.

3- محکوميت به ارتکاب جرم

خيانت ملي به اساس صدور

حکم قطعي محکمه ذيصلاح.

4- درحالت تحقق حکم مندرج

ماده سمي و يکم

اين قانون.

5- عدم موجوديت بازماندگان،

بعد از فوت.

6- صحت يابي.

7- ساير حالات مندرج در

اسناد تقيني.

(2) درصورت فوت معلول

بدون رتبه يا درجه، معاش

ماهور وي قطع ومعاشات

يکساله او طوريکبارگي به

بازماندگانش پرداخته مي شود.

قطع حقوق بازماندگان

معلول

ماده دوازدهم:

(1) حقوق بازماندگان معلول

متوفي درحالات ذيل قطع

مي گرڊد:

رسمي جریده

1389/6/15 ټولټاکنه پرېښودل. مسلسل نمبر (1037)

- 1- وفات.
 - 2- ترک دایمي کشور.
 - 3- ترک تابعیت .
 - 4- محکومیت به ارتکاب جرم خیانت ملي به اساس صدور حکم قطعی محکمه ذیصلاح.
 - 5- پسر و برادری که سن (18) سالگی راتکمیل یا از معلولیت شفا یابد یا تعلیم، تحصیل و یا خدمت مکلفیت عمومی عسکری را ختم نموده باشد.
 - 6- ازدواج زوجه، دختر یا خواهر معلول متوفی.
 - (2) سهمی که مطابق حکم مندرج فقره (1) این ماده قطع می گردد، به سهم سایر بازماندگان افزود نمی گردد.
 - تقسیم حقوق تقاعد بین بازماندگان
ماده سیزدهم:
(1) حقوق تقاعد بدون وضع سهم معلول متوفی بین بازماندگان وی مساویانه تقسیم می گردد.
 - (2) بازماندگانی که از چند
- 3- دواکمني محکمی د قطعی حکم د صادرېدو پر بنسټ د ملي خیانت د جرم په ارتکاب.
 - 4- د دې قانون په یو دېرشمه ماده کې د درج شوي حکم د تحقق په حالت کې .
 - 5- له مړینې وروسته، د پاتې کسانو نه موجودیت.
 - 6- روغتیا موندنه.
 - 7- په تقنیني سندونو کې درج شوي نور حالات.
 - (2) له رتبې یا درجې پرته معلول د مړینې په صورت کې د هغه معاش قطع او یو کلني معاشونه یې په یوه ځای توگه د هغه پاتې کسانو ته ورکول کېږي.
 - دمعلول د پاتې کسانو د حقوقو قطع کیدل
دوولسمه ماده:
(1) د متوفی معلول د پاتې کسانو حقوق په لاندې حالاتو کې قطع کېږي.
1- مړینه
2- د هېواد دایمي پرېښودل .
3- د تابعیت پرېښودل .
4- دواکمني محکمی د قطعی حکم د صادرېدو پر بنسټ د ملي

رسمي جریده

15/6/1389 بم په ارتکاب معلول مستحق معاش معلولیت (میلنسل نمبر 1037)

باش_____ند،
کلیه حقوق مذکور را اخذ
می نمایند.

حقوق تقاعد

ماده چهاردهم:

شخصی که قدرت کار را کاملاً
از دست می دهد، از تاریخ
تثبیت معلولیت، مطابق حکم
مندرج فقره (1) ماده هشتم این
قانون، حقوق معلولیت
وی به حیث حقوق تقاعد
پرداخته می شود.

عدم تبعیض

ماده پانزدهم:

معلولین، حق سهم گیری
مساوی را در عرصه های
اجتماعی، اقتصادی، سیاسی،
فرهنگی، تعلیمی و تربیتی
، تفریحی و ورزشی، بدون
تبعیض، دارا می باشند.

حقوق طفل معلول

ماده شانزدهم:

(1) اطفال معلول در استفاده
از حقوق و آزادی های
اساسی مانند سایر
اطفال، دارای حقوق مساوی
می باشد.

(2) وزارت ها و ادارات دولتی

محکومی دل.

5- هغه زوی یا ورور چي د
(18) کلنی سن یی بشپړ کړی
یایي د معلولیت څخه شفا
موندلې یایي تعلیم، تحصیل او
یایي د عسکري عمومي
مکلفیت خدمت پای ته
رسولی وي.

6- د متوفي معلول د زوجي ،
لور یا خور واده کول .

(2) هغه ونډه چي ددې مادې
په (1) فقره کي د درج شوي
حکم مطابق قطع کيږي، د
نورو پاتي کسانو په ونډه کي
نه زیاتيږي.

د پاتي کسانو تر منځ د

تقاعد د حقوقو وېش

دیارلسمه ماده:

(1) د تقاعد حقوق د متوفي د
ونډې له وضع کې دو پرته د
پاتي کسانو تر منځ مساویانه
وېشل کيږي.

(2) هغه پاتي کسان چي د څو
معلولو څخه د معلولیت د
معاش مستحق وي، نوموړي
ت_____ول

حقوق اخلي.

د تقاعد حقوق

رسمي جریده

خوارلسمه ماده: 1389/6/15
مسلسل نمبر (1037) نيربط، به منظور دسترسى

اطفال معلول، به تفريح و ورزش، مكان ها و محلات اختصاصى وقابل دسترس را ايجاد و با وسايل لازمه آنها را تجهيز مى نمايند.

هغه شخص چي د كار توان په بشپړه توگه له لاسه وركوي، د معلوليت د تثبيت له نېټې څخه، د دې قانون د اتمې مادې په (۱) فقره كې د درج شوي حكم مطابق، دهغه د معلوليت حقوق د تقاعد د حقوقو په توگه وركول كيږي.

د تبعيض نلړل

پنځلسمه ماده:

معلولين له تبعيض پرته په ټولنيزو، اقتصادي، سياسي، فرهنگي، بنوونيزو او روزنيزو، تفريحي او ورزشي ډگرونو كې د مساوي ونډې اخيستنې د حق لرونكي دي.

د معلول ماشوم حقوق

شپاړلسمه ماده:

(۱) معلول ماشومان له بنسټيزو حقوقو او آزاديو څخه په گټې اخيستنې كې دنورو ماشومانو په شان د مساوي حقوقو لرونكي دي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې هغو معلولو ماشومانو د تفريح او ورزش ته د لاس رسى په منظور ځانگړي او د لاس رسى

معلول طبيعى يا

مادرزاد

ماده هفدهم:

معلول طبيعى يامادرزاد به استثنای موادچهارم و هشتم اين قانون از ساير حقوق وامتيازات آن مستفيد مى شوند.

اطلاع ولادت طفل

معلول

ماده هجدهم:

وزارت صحت عامه وساير مؤسسات خصوصى عرضه خدمات صحى، ولادت طفل معلول را به وزارت كار و امور اجتماعى، شهدا و معلولين كتباً اطلاع مى دهند.

تعليمات و تحصيلات عالي

ماده نوزدهم:

(1) وزارت هاى معارف و

رسمي جریده

15/6/1389 او سيمي جوړوي

مسلسل نمبر: (1037)
تحصيلات عالی، زمينه تعليم
و تربيه فراگیر و اختصاصی را
برای معلولين فراهم
می نمایند.

او په لازمه وسایلو يي
سمبالوي.

(2) حکومت از مجموع
سهمیه بورس های تحصیلی
خارجی که مصارف آن بدوش
دولت ها و مؤسسات کمک
کننده باشد (5٪) آنرا برای
معلولين واجد شرایط تخصیص
می دهد .

(3) مؤسسات تعلیمی و
تحصیلی خصوصی ، خدمات
مربوط را برای معلولين،
(25) فیصد نازلتر نسبت به
سایر اشخاص عرضه می
نمایند.

آموزش فنی و حرفوی

ماده بیستم:

وزارت کار و امور اجتماعی
، شهدا و معلولين به همکاری
مؤسسات ذیربط زمینه آموزش
فنی و حرفوی را برای
معلولين با نظر داشت استعداد
و توانایی آنها فراهم
می نماید.

خدمات صحی

ماده بیست و یکم:

(1) وزارت صحت عامه، به

طبیعی یا له موره پیدا شوی

معلول

اوولسمه ماده:

طبیعی یا له موره پیداشوي
معلول د دي قانون د
خلورمي او اتمې مادې پرته له
نورو حقوقو او امتیازونو څخه
يې برخمن کيږي.

د معلول ماشوم د زېږون

خبر ورکول

اتلسمه ماده:

د عامي روغتيا وزارت او د
روغتيايي خدمتونو د وړاندي
کولو نورې خصوصي مؤسسي
، د معلول ماشوم له زېږېدلو
څخه د کار او
ټولنيزو چارو، شهيدانو او
معلولينو وزارت ته په ليکلي
ډول خبر ورکوي.

تعليمات او لوري تحصيلات

نولسمه ماده:

(1) د پوهني او لوړو
تحصيلاتو وزارتونه، معلولينو

رسمي جریده

1389/6/15

منظور دسترسى اشخاص (مبلسل نمبر 1037)

معلول به هر نوع خدمات صحى، تداوى و بازتوانى جسمى، حسى، ذهنى و روانى، تدابير لازم را اتخاذ مى نمايد.

(2) طبق تأييد كميسيون طبى وزارت صحت عامه در صورتى كه تداوى معلول در داخل ممكن نباشد، اعزام وى به خارج از كشور جهت تداوى به مصرف دولت.

حق كار

ماده بيست و دوم :

حكومت حداقل سه فيصد سهميه استخدام معلولين واجد شرايط را در صورت تقاضاى خود آنها مطابق احكام قانون، در وزارت ها و ادارات دولتي در نظر مى گيرد.

ايجاد مراکز

بازتوانى

ماده بيست و سوم:

(1) وزارت كار و امور اجتماعى، شهدا و معلولين به همكارى وزارت هاى صحت عامه و انكشاف شهرى و شاروالى ها و رياست كميته ملّى المپيك ، مراكز بازتوانى معلولين را در مركز و ولايات

بنوونى او روزنى پراخه او خانگري زمينه برابره وي.

(2) حكومت هغه بهرني تحصيلى بورسونه ، چي لگبنتونه يي د مرسته كوونكو دولتونو او مؤسسو په غاړه وي د هغو له ټولې برخې څخه (5) سلنه د شرايطو وړ معلولينو لپاره تخصيص وركوي.

(3) تحصيلي او تعليمي خصوصي مؤسسې، معلولينو ته اړوند خدمتونه د نورو اشخاصو په پرتله په سلو كې (25) لږ وړاندې كوي.

فني او حرفوي زده كړى

شلمه ماده:

د كار او ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو وزارت، د اړوندو مؤسسو په مرسته، معلولينو ته د هغوى د استعداد او وړتيا له په پام كې نيولو سره د فني او حرفوي زده كړو زمينه برابره وي.

روغتيايي خدمتونه

يوويشتمه ماده:

(1) د عامې روغتيا وزارت،

رسمي جریده

۱۵/۶/۳۸۹ روغتيايي خدمتونو، کش مسلسل نمبر (1037) ورور خنوا

امکانات مالی تأسیس و تجهيز می نماید.

(2) والیان و سایر ادارات ذیربط، به منظور تحقق هدف مندرج فقره (1) این ماده با مراجع مربوط همکاری می نمایند.

اختصاص نمرات زمین و اپارتمان های رهايشی

ماده بیست و چهارم:

(1) شاروالی هاحین توزیع نمرات زمین در مرکز وولایات با تخفیف (50%) در قیمت آن برای معلولین بی سرپناه سهمیه جداگانه را اختصاص می دهد.

(2) وزارت انکشاف شهری و سایر ادارات ذیربط، حین توزیع آپارتمان های رهايشی سهمیه جداگانه را با تخفیف (20%) در قیمت آن، برای معلولین بی سرپناه اختصاص می دهند.

(3) معلولین بی سرپناه که وظیفه رسمی دارند، در صورتی که در عین شرایط با دیگر کارکنان قرار داشته باشند، حین تعیین سهمیه

درملنی، جسمي، حسي، ذهني او رواني بيا توانموندني ته د معلولو اشخاصو د لاس رسی په منظور لازم تدبیرونه نیسي. (2) دعامي روغتيا وزارت د طبی کمیسیون له تأیید سره سم که چیري دمعلول درملنه د هیواد په دننه کی شوني نه وي د درملني په موخه ددولت په لگښت دهغه لې بردول له هیواد څخه بهرته.

د کار حق

دوه ویشتمه ماده:

حکومت په وزارتونو او دولتي اداروکی د شرایطو لرونکو معلولینو د استخدام د ونډې کم له کمه درې سلنه دهغو د خپلي غوښتنې په صورت کی د قانون د حکمونو مطابق، په پام کی نیسي.

د بيا توانموندني د

مرکزونو جوړول

درویشتمه ماده:

(1) د کار او ټولنيزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت د عامې روغتيا او ښاري پراختيا د وزارتونو، ښاروالیو او دملی المپیک کمیټي ریاست په مرسته په مرکز

رسمي جریده

5/1/1389 لایو کي د معلولينو د

بیا توانموندنی مرکزونه د مالي امکاناتو په حدود، تاسیس او تجهیزوي.

(۲) والیان او نوري اړوندي ادارې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي موخي دپلي کولوپه منظور لسه اړوندو مراجعوسره مرسته کوي.

د ځمکو د نمرود او د استوگنيزو اپارتمانونو

اختصاص

ځلورويشتمه ماده:

(1) ښاروالي گاني په مرکز او ولاياتوکي د ځمکو د نمرود دويش په وخت کې د بي سرپناه معلولينو لپاره ، د هغوپه قيمت کې په (50%) تخفيف سره بيله ونډه ځانگړې کوي.

(2) د ښاري پراختيا وزارت او نوري اړوندي ادارې ، استوگنځيو اپارتمانونو د وپش په وخت کې د بي سرپناه معلولينو لپاره د هغوی په نرخ کې د (20%) تخفيف ، بيله ونډه ځانگړې کوي.

(3) بي سرپناه معلولين چي

نومبر (1037) مسيلسې نمبر

واپا رتمانها ي رهايشي براي شان، حق اولويت داده مي شود.

طراحی ساختمان ها ، ترانسپورت و تکنالوژی

ماده بیست و پنجم:

وزارت ها، ادارات دولتي وسايرمراجع ،حين طراحی ساختمانها، اماکن، تفریحگاه ها، ورزشگاه ها ومعابرعمومي، ترانسپورت و تکنالوژی سهولت های لازم را غرض استفاده معلولين فراهم مي نمايند.

ثبت معلولیت

ماده بیست و ششم:

اداره احصائیه مرکزی، حين سرشماری های عمومي، معلولين را با تفکیک نوع معلولیت آنها ثبت نموده، در مورد بيه وزارت کار و امور اجتماعي، شهدا ومعلولين کتباً اطلاع مي دهد.

بازاریابی

ماده بیست و هفتم:

وزارت تجارت و صنایع، جهت بازاریابی اموال تولید شده

رسمي جریده

15/6/1389 لري، په هغه

مسلېل نمبر (1037) 1037
توسط معلولين، تدابير لازم
اتخذ
می نماید.

صورت کې چې له نورو
کارکوونکو سره په عین
شرایطو کې قرار ولري، هغو
ته د ځمکو د نمر و او
استوګنځیو اپارتمانونو دوندو
د ټاکلو په وخت کې، د
لومړیتوب حق ورکول
کېږي.

د ساختمانونو، ترانسپورټ

او ټکنالوژي طراحي

پنځه ويشتمه ماده:

وزارتونه، دولتي ادارې او
نوري مراجع د ودانيو،
اماکنو، تفريح ځايونو، لوبغالو
او عمومي
معبرونو، ترانسپورت او
ټکنالوژي د طراحي په وخت
کې د معلولينو د گټې اخيستنې
لپاره لازمي اسانتياوې برابرې
وي.

د معلولينو ثبت

شپږويشتمه ماده:

د مرکزي احصايي اداره د
عمومي سرشمېرنو په وخت
کې، معلولين د هغوی د
معلوليت د ډول په تفکيک سره
ثبتي او په دې هکله د کار او
ټولنيزو چارو، شهيدانو او
معلولينو وزارت ته په ليکلي

معافيت از خدمت مکلفيت

عمومي عسکري

ماده بیست و هشتم:

شخصی که متکفل معلول
کلی بوده، از خدمت مکلفيت
عمومي عسکري معاف
می باشد.

اخذ جواز رانندگی

ماده بیست ونهم:

معلول قسمی با داشتن
سند فراغت از کورس رانند
گی ترافیک و کسب موفقیت در
امتحان رانندگی
ترافیک می تواند، طبق اسناد
تقنینی مربوط، جواز
رانندگی بدست آورد.

کارت معلولیت

ماده سی ام:

برای معلولين از طرف وزارت
کار و امور اجتماعي،
شهداء و معلولين، کارت اخذ
حقوق معلوليت طبق ضميمه
شماره (1) اين قانون اعطا
می گردد.

رسمي جریده

پول 389/6/15 کوراکوي. امتناع از اشتغال (مسلول، نمبر 1037)

بازار موندنه

اووه ويشتمه ماده:

د سوداگری او صنايعو وزارت ، د معلولينو په واسطه د توليد شويو مالونو د بازار موندني لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

د عسکري عمومي مکلفيت

څخه معاف کيدل

اته ويشتمه ماده:

هغه شخص چي د کلي معلول متکفل وي، د عسکري عمومي مکلفيت له خدمت څخه معاف دی.

د چلوني د جواز اخيستل

نهه ويشتمه ماده:

قسمي معلول د ترافيکي د چلوني د کورس دفراغت دسند په لرلو سره او د ترافيک د چلوني د ازمويني د برياليتوب له ترلاسه کولو وروسته، کولای شي د اړوندو تقنيني سندونو مطابق، د چلوني جواز ترلاسه کړي.

د معلوليت کارت

دپرشمه ماده:

معلولينو ته د کار او ټولنيزو

وظيفه

ماده سي ويکم:

(1) هرگاه معلول قسمي از اشغال وظيفه مناسب بدون عذر موجه امتناع ورزد، از حقه معلول و امتيازات مندرج اين قانون محروم می گردد.

(2) هرگاه معلول قسمي

دوباره شامل وظيفه رسمي گردد،

از حقوق مندرج ماده هشتم اين قانون ، مستفيد شده نمی تواند.

ترانسپورت

ماده سي ودوم:

وزارت ترانسپورت و هوانوردی در تفاهم با کمپنی های ترانسپورتي دولتي و خصوصي تدابير لازم را به منظور رعايت تخفيف در قيمت تکت سفر های هوايي و زميني برای معلولين در نظر می گیرد.

حج و زيارت

ماده سي و سوم:

(1) حکومت موظف است از سهمیه حاجیکه رسماً به

رسمي جریده

چارو/389/15 گڏيل ڏانهن او معلولينو د وزارت لخوا د دي قانون د (1) گڏي ضميمه فورمي مطابق د معلوليت د حقوقو د اڅيستلو ڪارټ ورڪول ڪيري.

مسلسلي نمبر (1037) حيث مهمان با قبول مصروف از طرف ڪشور ها و مؤسسات اسلامي جهت ادای فريضة حج دعوت مي شوندي، (5%) آنرا براي معلولين واجد شرايط در نظر

بگيرد.

(2) به معلولين ڪه غرض ادای فريضة حج امكانات مالي داشته باشند، حق اولويت داده مي شود.

فصل سوم

احكام متفرقه

مراجع تصديق معلوليت

ماده سي و چهارم:

معلوليت اشخاص توسط مراجع ذيصلاح ذيل تصديق مي گردد:

1- معلوليت منسوبين نظامي و کارکنان ادارات دولتي، مختلط و خصوصي در مرکز از طرف کميسیون های وزارت ها و ادارات مربوط.

2- معلوليت منسوبين نظامي در ولايات از طريق قطعات و جزوتام های مربوط واز کارکنان ادارات دولتي، مختلط و خصوصي از طرف قوماندانان امنيه، مسئولين امنيت

په دنده باندی له بوختی دو

څخه امتناع

یو دېر شمه ماده:

(1) ڪه چي ري قسيمي معلول د مناسبي دندې له اشغال څخه له موجه عذر پرته امتناع وکړي، په دي قانون کي له درج شويو حقوقو او امتيازونو څخه محروميږي.

(2) ڪه چي ري قسيمي معلول بياپه رسمي دنده کي شامل شي، د دي قانون په اتمه ماده کي له درج شويو حقوقو څخه گټه نشي اڅيستلای.

ترانسپورت

دوه دېر شمه ماده:

د ترانسپورت او هوانوردی وزارت د دولتي او خصوصي ترانسپورتي کمپنيو سره په تفاهم کي د هوايي او ځمکنيو سفرونو د تکتونو په قيمت کي د تخفيف په موخه د معلولينو لپاره لازم تدبيرونه په پام کي

رسمي جریده

١٥/٦/١٣٨٩

مپلسل نمبر (١٠٣٧) ملی و مهر و امضاء مقام ولایت

حج او زیارت

دری دپرشمه ماده:

۱- حکومت موظف دی، د هغو حاجیانو برخه، چي د میلنو په توگه د لگښتونو له منلو سره د اسلامي هیوادو او مؤسسو له خوا د حج د فریضي د ادا کولو په موخه بلل کيږي، (5٪) سلنه د هغو نه د شرایطو وړ معلوینو لپاره په پام کې ونیسي.

۲- هغه معلوینو ته چي د حج د فریضي د ادا کولو مالي امکانات ولري، د لومړي توب حق ورکول کيږي.

درېیم فصل

متفرقه حکونه

د معلولیت د تصدیق مراجع

څلور دپرشمه ماده:

د اشخاصو معلولیت د لاندې واکمنو مراجعو په واسطه تصدیق کيږي:

- ۱- د نظامي منسوبینو او د دولتي، گډو او خصوصي ادارو د کارکوونکو معلولیت، په مرکز کې د اړوندو وزارتونو او ادارو د کمیسیونونو لخوا.
- ۲- په ولایتونو کې د نظامي

مربوط.

3- معلولیت کارکنان ادارات دولتي، مختلط و خصوصي در ولسوالی ها از طرف قوماندانان امنیه، مسؤلین امنیت ملی، تأیید و لسوال مربوط و مهر و امضاء مقام ولایت مربوط.

4- معلولیت اشخاصی که وظیفه رسمی دولتی نداشته باشند از طرف قوماندانان امنیه و مسؤلین امنیت ملی محل واقعه و مهر و امضای مقام ولایت مربوط.

مراجع پرداخت مساعدت

ماده سی و پنجم:

مساعدت مالی مندرج ماده چهارم این قانون برای منسوبین نظامی و کارکنان ادارات دولتی، مختلط و خصوصي، از آخرین محل کار و خدمت و برای اشخاص بدون رتبه یا درجه و اشخاصی که معاش ثابت نداشته باشند، توسط کمیسیون یا هیئت مؤلف از طرف رئیس جمهور پرداخته می شود.

مرجع پرداخت حقوق

رسمي جریده

تقاعد 389/6/15 معلولیت د اړوندو مسلسل نمبر (1037)

ماده سی و ششم:

حقوق تقاعد وسایر امتیازات برای معلولین در مرکز و ولایات از طرف وزارت کارو امور اجتماعی، شهداء و معلولین پرداخته می شود.

آگاهی از معلولیت

ماده سی و هفتم:

وزارت اطلاعات و فرهنگ وسایر وزارت ها و ادارات دولتی و غیردولتی ذیربط به منظور بلند بردن سطح آگاهی مردم از معلولیت و حقوق معلولین، تدابیر لازم اتخاذ می نمایند.

افزودی معاش

ماده سی و هشتم:

معاش معلولین حین افزودی عمومی معاشات متناسباً افزود می گردد.

وضع طرز العمل

ماده سی و نهم:

وزارت کار و امور اجتماعی، شهداء و معلولین می تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون طرز العمل های جداگانه وضع نماید.

قطعات او جزو تامونو د لاری او د دولتي، گډو او خصوصي ادارو د کارکوونکو، د امنیې د قوماندانانو، د ملي امنیت د مسئولینو لخوا اود اړوندو ولایتونو د مقام په مهر او لاسلیک.

۳- په ولسوالیو کې د دولتي، گډو او خصوصي ادارو د کارکوونکو معلولیت د امنیې د قوماندانانو، د ملي امنیت د مسئولینو، د اړوند ولسوال په تأیید او د اړوند ولایت د مقام په مهر او لاسلیک.

۴- دهغو اشخاصو معلولیت چې رسمي دولتي وظیفه ونلري د پېښې د ځای د امنیې د قوماندانانو او ملي امنیت د مسئولینو لخوا او د اړوند ولایت د مقام په مهر او لاسلیک.

د مرستی د ورکړې مراجع

پنځه دېر شمه ماده:

د دې قانون په څلورمه ماده کې درج شوي مرسته د نظامي منسوبینو او د دولتي، گډو او خصوصي ادارو کارکوونکو لپاره د کار او خدمت د وروستي ځای څخه او د رتبې

رسمي جریده

مسلسل نمبر (1037)

15/6/389 ډیجیټل پرتھ اشخاصو او

تاریخ انفاذ

ماده ټولم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ بوده، در جریده رسمی نشر گردد و با انفاذ آن قانون حقوق و امتیازات مجروحین، معلولین، مفقودین و بازماندگان شهدای انقلاب اسلامی و سایر اتباع امارت اسلامی افغانستان منتشره جریده رسمی شماره (789) سال (1420) هجری قمری و سایر احکام مغایر آن ملغی پنداشته می شود.

هغو اشخاصو چې ثابت معاش ونه لري، د جمهور رئیس لخواه د مؤظف شوي کميسیون ياهيئت په واسطه ورکول کيږي.

د تقاعد د حقوقو د ورکړی

مرجع

شپږ دېرشمه ماده:

معلولينو ته په مرکز او ولايتونو کې د تقاعد حقوق او نور امتيازونه د کار او ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو د وزارت لخوا ورکول کيږي.

له معلوليت څخه خبرتيا

اووه دېرشمه ماده:

د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت او نور اړوند وزارتونه او دولتي او غير دولتي ادارې له معلوليت او د معلولينو له حقوقو څخه د خلکو دخبرتيا د سطحې د لوړولو په منظور لازم تدبيرونه نيسي.

د معاش زياتوالی

اته دېرشمه ماده:

د معلولينو د معاش حقوق د معاشونو د عمومي زياتوالي

رسمي جریده

مسلسل نمبر (1037)

پاڻو ۱۳۸۹/۶/۱۵ تي متناسباً زياتيري.

د کړنلاري وضع کول

نه دېرشمه ماده:

د کار او ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو وزارت کولای شي د دې قانون د حکمونو د لاینه تطبیق په منظور جلا کړنلاري وضع کړي.

د انفاذ نیته

څلوربېنتمه ماده:

دغه قانون د توشيح له نیتي څخه نافذ دی، په رسمي جریده کې دې خپور شي او د هغه په نافذېدو سره د (۱۴۲۰) هجري قمري کال په (۷۸۹) ښه رسمي جریده کې خپور شوی د افغانستان اسلامي امارت د ټيپيانو، معلولينو، ورکوشويو، او د اسلامي انقلاب د شهيدانو د پاتي کسانو او د نورو اتباعو د حقوقو او امتيازونو قانون او د هغه نور مغاير حکمونه لغو کړي.